

Sygn. akt II K 593/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Gąsior – Majchrowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Rytych

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim: Michała Dębowskiego, Angeliki Kucharzewskiej, Jolanty Jagielińskiej – Piwowarskiej

po rozpoznaniu w dniach: 09.02.2016 r., 19.07.2016 r., 04.11.2016 r. i 24.02.2017 r.

sprawy:

M. D. (2)

syna J. i S. z domu K.

urodzonego (...) w T.

oskarżonego o to, że:

I. W okresie czasu od dnia 01 stycznia 2011 r. do dnia 18 marca 2015r w miejscowości Ż. gm. Ż. woj. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją żoną B. D. w ten sposób, że bez powodu wszczywał awantury domowe w trakcie których ubliżał jej słowami przyjętymi jako obelżywe, szarpał, dusił, ciągnął za włosy po podłodze żądając pieniędzy, bił rękoma po ciele oraz po głowie i nogach, a także w okresie czasu od dnia 01 stycznia 2011 r. do dnia 18 marca 2015 r. i znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoim synem A. D. w ten sposób, że używał wobec niego słów obelżywych, uderzał ręką po całym ciele oraz po głowie i nogach a także kablem po nogach,

tj. o przestępstwo określone w art. 207 § 1 kk

1. oskarżonego **M. D. (2)** w miejsce zarzucanego mu czynu uznaje za winnego tego, że w okresie czasu od 1 stycznia 2011 roku do dnia 20 lutego 2015 roku w miejscowości Ż., gm. Ż. woj. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją żoną B. D. oraz synem A. D., z którymi wspólnie zamieszkuje, w ten sposób, że wszczywał awantury domowe w trakcie których ubliżał im słowami przyjętymi za obelżywe i wulgarne, poniżał, obrażał i dusił, a ponadto, krytykował żonę B. D., izolował ją od otoczenia i ograniczał jej kontakty, szarpał ją oraz popychał, ustalając, że tak opisany czyn wyczerpuje dyspozycję art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 20 lutego 2015 roku i za to na podstawie art. 207 § 1 k.k. wymierza oskarżonemu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k., art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu **M. D. (2)** na okres próby 3 (trzech) lat i oddaje oskarżonego we wskazanym okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. P. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w T., a ustanowionego w charakterze kuratora dla reprezentowania małoletniego pokrzywdzonego A. D. tytułem wynagrodzenia kwotę 826,56 (osiemset dwadzieścia sześć złotych pięćdziesiąt sześć groszy);

4. zwalnia oskarżonego **M. D. (2)** od opłaty, a wydatkami poniesionymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Oskarżyciel publiczny – Prokurator Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim postawił oskarżonemu M. D. (2) zarzut popełnienia czynu polegającego na tym, że :

1. w okresie czasu od dnia 01 stycznia 2011 r. do dnia 18 marca 2015r w miejscowości Ż. gm. Ż. woj. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją żoną B. D. w ten sposób, że bez powodu wszczynał awantury domowe w trakcie których ubliżał jej słowami przyjętymi jako obelżywe, szarpał, dusił, ciągnął za włosy po podłodze żądając pieniędzy, bił rękoma po ciele oraz po głowie i nogach, a także w okresie czasu od dnia 01 stycznia 2011 r. do dnia 18 marca 2015 r. i znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoim synem A. D. w ten sposób, że używał wobec niego słów obelżywych, uderzał ręką po całym ciele oraz po głowie i nogach a także kablem po nogach,

to jest przestępstwa określonego w art. 207 § 1 k.k.

W toku przewodu sądowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny :

B. D. i M. D. (2) są małżeństwem i zamieszkują wspólnie w miejscowości Ż.. Ze związku małżeńskiego posiadają syna A. urodzonego (...) i córkę J. urodzoną (...).

A. D. jest osobą niepełnosprawną, a niepełnosprawność datuje się do 22 lipca 2010 roku. A. D. wymagał stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, a wcześniej i obecnie wymaga stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Od 2014 roku A. D. wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki.

B. D. w październiku 2010 roku zgłosiła się do Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w Ż. z prośbą o udzielenie rodzinie pomocy finansowej. Od 06 sierpnia 2013 roku rodzina jest objęta wsparciem asystenta rodziny. W tym czasie, relacje między małżonkami nie były poprawne, a współpraca z rodziną utrudniona.

B. D. i M. D. (2) nie pracują zawodowo, nie posiadają stałego dochodu.

(zeznania świadka E. G. – k. 74-74v. akt sprawy II K 593/15, k. 20-20v. zbioru C akt sprawy 2 Ds. 395/15;

zeznania świadka K. S. – k. 108-108v. akt sprawy II K 593/15;

sprawozdania z pracy Asystenta Rodziny – k. 88-104 akt sprawy II K 593/15;

kserokopie wywiadów środowiskowych dot. rodziny D. – k. 118 akt sprawy II K 593/15;

dokumentacja medyczna dot. A. D. – k. 123-124 akt sprawy II K 593/15;

odpis skrócony aktu urodzenia A. D. – k. 91 zbioru A akt sprawy 2 Ds. 395/15)

B. D. na przestrzeni kilku lat od października 2010 roku, w trakcie rozmów z pracownikami socjalnymi (...) oraz psychologiem informowała, że jej mąż **M. D. (2)**, wszczynał awantury domowe, w trakcie których ubliżał jej oraz synowi A. D. słowami przyjętymi za obelżywe i wulgarne, poniżał, obrażał i dusił, a ponadto, krytykował żonę B. D., izolował ją od otoczenia i ograniczał jej kontakty, szarpał ją oraz popychał.

(zeznania świadka E. G. – k. 74-74v. akt sprawy II K 593/15, k. 20-20v. zbioru C akt sprawy 2 Ds. 395/15;

zeznania świadka M. K. – k. 75-75v. akt sprawy II K 593/15, k. 41v.-42 zbioru C akt sprawy 2 Ds. 395/15;

zeznania świadka E. M. – k. 76-76v. akt sprawy II K 593/15, k. 17v. zbioru C akt sprawy 2 Ds. 395/15;

zeznania świadka I. G. – k. 107-107v. akt sprawy II K 593/15;

zeznania świadka K. S. – k. 108-108v akt sprawy II K 593/15)

W dniu 20 lutego 2015 roku wobec podejrzenia, że B. D. i jej syn A. D. są dotknięci przemocą w rodzinie założono Niebieską Kartą.

(Niebieska Karta – k. 84-87 akt sprawy II K 593/15)

A. D. ujawnia naturalne silne więzi emocjonalne łączące go z matką i siostrą. Ujawnia także naturalne więzi łączące go z ojcem, choć są one poważnie zaburzone.

A. D. ujawnia symptomy zaburzeń emocjonalnych.

(opinia sądowo – psychologiczna – k. 54-58 zbioru A)

M. D. (2) ma 41 lat. Ma żonę i dwoje dzieci. Posiada wykształcenie zawodowe – tkacz. Pracuje na ¼ etatu z czego osiąga dochody w wysokości 400-500 złotych. Posiada nieruchomości – budynek mieszkalny. Spłaca kredyt w wysokości około 80000 złotych - rata miesięczna wynosi 1400 złotych.

Nie był leczony psychologicznie, psychiatrycznie, neurologicznie, ani odwykowo.

(dane osobopoznawcze – k. 40v. akt sprawy II K 593/15;

notatka urzędowa na podstawie art. 213 § 1 kpk – k. 73 zbioru A akt sprawy 2 Ds. 395/15;

informacja z systemu teleinformatycznego Ministerstwa Finansów – k. 88 zbioru E akt sprawy 2 Ds. 395/15)

M. D. (2) był uprzednio raz karany.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 13 listopada 2008 roku w sprawie V K 667/08 za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. **M. D. (2)** został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres próby wynoszący 2 lata.

(dane o karalności – k. 70-72 zbioru A akt sprawy 2 Ds. 395/15;

dane o karalności – k. 27-29 akt sprawy II K 593/15;

dane o karalności – k. 66-68 akt sprawy II K 593/15)

M. D. (2) nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień.

(wyjaśnienia oskarżonego **M. D. (2)** – k. 41 akt sprawy II K 593/15)

Sąd Rejonowy dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i zważył, co następuje:

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd opierał się na zgromadzonym w sprawie i pozytywnie ocenionym materiale dowodowym. W ocenie Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy zarówno w postaci dowodów osobowych, jak i nieosobowych wskazuje, iż oskarżony **M. D. (2)** dopuścił się przypisanego mu przestępstwa. Przy czym, wskazać w tym miejscu należy, iż w aspekcie skorzystania przez najbliższe osoby dla oskarżonego (żonę, syna) z prawa do odmowy składania zeznań, Sąd zmuszony był niezwykle skrupulatnie

zweryfikować pośrednie, osobowe i nieosobowe źródła dowodowe celem poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych na gruncie niniejszej sprawy.

Sąd uznał za niewiarygodne wyjaśnienia oskarżonego **M. D. (2)**, w których oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, albowiem pozostają w oczywistej sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym i jako takie nie zasługują na przymiot wiarygodności.

Analizując zebrane dowody należy stwierdzić, że osoby pokrzywdzone, jako jedyni bezpośredni świadkowie zachowań **M. D. (2)**, odmówiły składania wyjaśnień, niemniej jednak Sąd dysponował materiałem dowodowym w postaci zeznań świadków, którzy w ramach wykonywanych czynności służbowych udzielali pomocy socjalnej B. D. i jej rodzinie, a na powyższe okoliczności były sporządzane przez nich, na bieżąco stosowne dokumenty.

W aspekcie powyższego, Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków E. G. (pracownika socjalnego (...)), M. K. (psychologa), E. M. (pomocy administracyjnej w (...)), I. G. (pracownika socjalnego) i K. S. (kierownika (...)), a to ze względu na fakt, że wprawdzie nie były one bezpośrednimi świadkami działań oskarżonego podejmowanych w stosunku do B. D. i A. D., niemniej jednak w związku z wykonywanymi czynnościami służbowymi w ramach świadczenia pomocy socjalnej B. D. i A. D. i wsparcia rodziny miały one bezpośredni kontakt z B. D., która na bieżąco relacjonowała sytuację panującą w domu. Podnieść należy, że pracownik socjalny E. G. i asystent rodziny E. M. naocznie stwierdziły, że relacje między małżonkami nie były poprawne.

W celu należytego zrozumienia, w oparciu, o jakie fakty Sąd ustalił rzeczywisty stan rzeczy na kanwie niniejszej sprawy, konieczne jest przedstawienie poszczególnych źródeł dowodowych i ich relacji.

A zatem, świadek E. G. jest pracownikiem socjalnym i w związku z tym miała kontakt z rodziną D. od października 2010 roku i posiadała wiedzę o zachowaniu M. D. (2) względem B. D. i A. D.. Z jej relacji wynika, że M. D. (2) nieodpowiednio traktował żonę i syna, były kłótnie, wyzwiska, izolowanie, ograniczanie kontaktów. Oskarżony od 2010 roku zaczął nadużywać alkoholu wywołując przy tym awantury domowe. Stosował przemoc fizyczną względem żony poprzez popychanie i duszenie, a wobec syna poprzez duszenie. Stosował również przemoc psychiczną wobec żony poprzez krytykowanie, obrażanie, izolowanie, a także poniżanie żony i syna, ubliżanie słowami wulgarnymi i obelżywymi. Kontrolował też zachowanie żony i ograniczał swobodę zachowania syna. Świadek przyznała też szczerze, że nie zaobserwowała na ciele żony i syna żadnych obrażeń.

M. K. zetknęła się z B. D. i A. D. w połowie lutego 2015 roku, kiedy to pokrzywdzona zgłosiła się do niej poszukując pomocy za namową pracowników opieki społecznej. Wówczas M. K. uzyskała wiedzę, albowiem B. D. jej o tym powiedziała, że doświadcza przemocy ze strony męża w postaci krytykowania, poniżania, obrażania i wyzywania oraz szarpania, duszenia, kopania, zaś jej syn w postaci wyzywania i obrażania. M. K. również nie widziała u nich żadnych obrażeń.

Świadek E. M., jako asystent rodziny, nigdy nie była świadkiem przemocy, kłótni i awantur, jak też nie widziała u nich żadnych obrażeń. Wskazała też, że podczas współpracy z rodziną M. D. (2) już nie nadużywał alkoholu, co niestety miało miejsce wcześniej. Niemniej jednak B. D. mówiła jej, że jest przez M. D. (2) izolowana od otoczenia, ośmieszana, wyzywana, zaś syn A. D. był wyzywany, ośmieszany i poniżany. Pokrzywdzona relacjonowała też, że jej mąż wywoływał awantury domowe ubliżając jej słowami wulgarnymi i obelżywymi, poniżał, podchodził do niej i dusił, szarpał oraz popychał.

Natomiast pracownik socjalny I. G., zatrudniona w (...) od 2014 roku, zetknęła się z B. D., gdy ta zgłosiła się o pomoc finansową. Z jej relacji wynika, że pokrzywdzona skarżyła się na sytuację panującą w domu i mówiła, że jest poniżana, ograniczana, popychana, podduszana. Ona również nie widziała u B. D. żadnych zasinień.

Kierownik (...) K. S. wskazała, że po raz pierwszy kontakt z B. D. miała w październiku 2010 roku w związku z trudną sytuacją finansową. Rodzina była objęta pomocą materialną. Początkowo B. D. mówiła ogólnie o trudnej sytuacji rodzinnej, a następnie przyznała, że dochodzi względem niej ze strony męża do poniżania, ograniczania, popychania

i duszenia, zaś syn jest wyzywany i używane wobec niego nieprzyjemne słowa. Świadek nie widziała, podobnie jak pozostałe osoby, które zetknęły się z pokrzywdzonymi żadnych obrażeń u w/w.

W odniesieniu do zeznań świadka H. D. stwierdzić należy, iż Sąd ocenił je pozytywnie, jakkolwiek nie była naocznym obserwatorem inkryminowanych oskarżonemu zachowań, ani nie posiada wiedzy mającej znaczenie dla podjęcia rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie i stąd też jej relacje nie zostały wykorzystane do czynienia ustaleń faktycznych na gruncie przedmiotowej sprawy.

Za niebudzące wątpliwości i wiarygodne Sąd uznał pozostałe dowody nieosobowe znajdujące się w aktach przedmiotowej sprawy, m.in. te do których odwołał się czyniąc ustalenia faktyczne. Dowody te zostały sporządzone przez kompetentne organy w przepisanej przez prawo formie i nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a ich treść nie budziła wątpliwości.

Sąd pozytywnie ocenił również opinię biegłego sądowego z zakresu psychologii R. K.. Sporządzoną przez biegłego opinię pisemną dotyczącą pokrzywdzonego A. D. Sąd uznał za jasną i pełną. W tym miejscu wskazać należy, iż Sąd nie wykorzystał treści opinii psychologa, w tej części, w której odtwarzane są wypowiedzi pokrzywdzonego A. D., dotyczące zachowania oskarżonego M. D. (2), a to z racji odmowy składania zeznań przez pokrzywdzonego po skorzystaniu z instytucji określonej w art. 182 § 1 k.p.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 01.02.2008 r., V KK 231/07, opubl. OSNKW 2008/4/27). Sąd podziela bowiem stanowisko wyrażone w przytoczonym orzeczeniu, iż w takiej sytuacji należy wyeliminować z materiału dowodowego wszelkie oświadczenia dowodowe innych źródeł dowodowych, które mogłyby prezentować wypowiedzi małoletniego.

Mając na względzie dokonaną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne, Sąd dokonał modyfikacji opisu czynu inkryminowanego oskarżonemu i uznał, że **M. D. (2)** swoim zachowaniem polegającym na tym, że w okresie czasu od 1 stycznia 2011 roku do dnia 20 lutego 2015 roku w miejscowości Ż., gm. Ż. woj. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją żoną B. D. oraz synem A. D., z którymi wspólnie zamieszkuje, w ten sposób, że wszczynał awantury domowe w trakcie których ubliżał im słowami przyjętymi za obelżywe i wulgarne, poniżał, obrażał i dusił, a ponadto, krytykował żonę B. D., izolował ją od otoczenia i ograniczał jej kontakty, szarpał ją oraz popychał, wyczerpał dyspozycję art. 207 § 1 k.k.

Przede wszystkim, wskazać należy, iż przedmiotem ochrony art. 207 § 1 k.k. jest rodzina, jej prawidłowe funkcjonowanie, jak również życie, zdrowie, nietykalność cielesna, wolność, godność człowieka. Znęcanie się oznacza działanie lub zaniechanie polegające na umyślnym zadawaniu bólu fizycznego lub dotkliwych cierpień moralnych, powtarzających się albo jednorazowym, lecz intensywnym i rozciągniętym w czasie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 09.06.1976 r., (...), opubl. OSNKW 1976, Nr 7-8, poz. 86). Znamię „znęca się” zakłada istnienie przewagi sprawcy nad ofiarą. Cechą podmiotową jest jego umyślność, wyrażająca się w chęci wyrządzenia krzywdy fizycznej lub psychicznej, obojętnie z jakich pobudek (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08.02.1982 r., II KR 5/82, opubl. OSNPG 1982/8/114). Znęcanie się jest zachowaniem intencjonalnym, co wymaga umyślności w formie zamiaru bezpośredniego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.09.1999 r., V KKN 580/97, opubl. Orz. Prok. i Pr. 2000, nr 2). Znęcanie psychiczne polegać może na dręczeniu psychicznym poprzez na przykład lżenie, wyszydzanie, straszenie lub zadawanie cierpień osobie, o której w tym przepisie mowa. Pojęcie „znęca się” należy interpretować w dużym stopniu obiektywnie, tzn. dla przyjęcia lub odrzucenia wystąpienia tego znamienia nie jest wystarczające samo odczucie pokrzywdzonego, a miarodajne jest jedynie hipotetyczne odczucie wzorcowego obywatela, czyli człowieka o właściwym stopniu socjalizacji i wrażliwego na krzywdę drugiej osoby. Rodzi to konieczność zbadania przez Sąd czy na podstawie całokształtu okoliczności sprawy obiektywnie zachowanie sprawcy nosi cechy znęcania się (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18.10.1993 r. V Kr 548/93, opubl. Biul. (...) 1994, Nr 1, poz. 3). O uznaniu za znęcanie się zachowania sprawiącego ból fizyczny lub dotkliwe cierpienia moralne ofiary nie jest wystarczające samo odczucie pokrzywdzonego, a jedynie miarodajne jest hipotetyczne odczucie wzorowego obywatela tzn. człowieka o właściwym stopniu socjalizacji i wrażliwości na krzywdę drugiej osoby. O przyjęciu znęcania się rozstrzygają więc społecznie akceptowane wartości wyrażające się w normach etycznych i kulturowych. Kryterium przedmiotowo - podmiotowe zachowania się sprawcy, wyczerpującego znamiona czynu określonego w art. 207 § 1 k.k., na pewno

nie może ograniczać się do systematyczności lub zwartego czasowo i miejscowo zdarzenia, jeśli nie towarzyszy temu intensywność, dotkliwość i poniżanie w eskalacji ponad miarę oraz cel przewidziany w pojedynczych czynnościach naruszających różne dobra chronione prawem (np. nietykalność ciała, godność osobista, mienie). Pojęcie znęcania się zawiera w sobie istnienie przewagi sprawcy nad pokrzywdzonym, której pokrzywdzony nie może się przeciwstawić lub może to uczynić w niewielkim stopniu. Należy także podkreślić, że pojęcie „znęcać się” nie zawiera ani szczególnego celu, do którego powinien zmierzać sprawca, ani także szczególnych pobudek lub motywów, którymi powinien się kierować. Sprawca znęca się nad pokrzywdzonym zarówno ze złośliwości, sadyzmu, ale także wówczas, gdy np. bijąc ofiarę kieruje się gniewem, podnieceniem, poczuciem własnej siły, strachem przed atakiem, źle pojętymi względami wychowawczymi, bądź jego zachowanie stanowi tylko reakcję na niewłaściwe postępowanie pokrzywdzonego. Przez "znęcanie się" w rozumieniu art. 207 § 1 k.k. należy rozumieć także umyślne zachowanie się sprawcy, które polega na intensywnym i dotkliwym naruszeniu nietykalności fizycznej lub zadawaniu cierpień moralnych osobie pokrzywdzonej w celu jej udrczenia, poniżenia lub dokuczenia albo wyrządzenia jej innej przykrości, bez względu na rodzaj pobudek (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06.08.1996 r., WR 102/96, opubl. Prok. i Pr. 1997/2/8).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt analizowanej sprawy konkludować należy, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, że oskarżony **M. D. (2)** popełnił inkryminowany mu czyn, w takiej postaci, jak przypisał mu Sąd, zaś przedmiotem czynności wykonawczej były osoby dla niego najbliższe, a mianowicie żona B. D. oraz syn A. D.. Sposób zachowania oskarżonego świadczy o tym, że celowo postępował, aby im dokuczyć i jako człowiek dojrzały znakomicie zdawał sobie sprawę z tego, co robi i jakie są tego intencje. B. D. i A. D. byli obiektem wyżej opisanych, agresywnych zachowań oskarżonego. Mając na uwadze sposób zachowania oskarżonego **M. D. (2)** w okresie od dnia 1 stycznia 2011 roku do dnia 20 lutego 2015 roku wobec B. D. i A. D. uznano, że wyczerpuje ono znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 207 § 1 k.k.

Zważywszy na powyższe ustalenia faktycznie i rozważania prawne Sąd dokonał modyfikacji opisu zarzucanego oskarżonemu czynu. Przede wszystkim zmianie uległ czasokres przypisanego oskarżonemu **M. D. (2)** czynu, ale też sposób działania sprawcy. Jak wynika bowiem z analizy akt sprawy sygn. akt II K 593/15 Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim oraz akt sprawy 2 Ds. 395/15 Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim, po skorzystaniu przez żonę oskarżonego B. D. i syna oskarżonego A. D. z prawa do odmowy składania zeznań, opierać się można jedynie na innych, zebranych w sprawie, dowodach osobowych i nieosobowych. Zatem, przy przyjęciu daty początkowej czynu przypisanego oskarżonemu **M. D. (2)** Sąd uwzględnił informacje zawarte w zeznaniach świadka K. S., zaś data końcowa czynu została określona w oparciu o datę założenia tzw. Niebieskiej Karty przez pracownika socjalnego I. G.. Zgodnie z zasadą prawdy materialnej, czyn hipotetyczny (opisany w akcie oskarżenia lub ustalony w prawomocnym wyroku) powinien pokrywać się z czynem rzeczywistym. W tym stanie rzeczy, Sąd przyjął, że przedmiotowego czynu oskarżony dopuścił się od dnia 1 stycznia 2011 roku (czyn miał miejsce już w 2010 roku, ale Sąd był związany w tym względzie granicą temporalną aktu oskarżenia) do dnia 20 lutego 2015 roku (data założenia Niebieskiej Karty).

Zważyć także trzeba, że po szczegółowej i wnikliwej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd doszedł do wniosku, że istota kryminalizowanego zachowania oskarżonego **M. D. (2)** wobec żony B. D. oraz syna A. D. polegała na powodowaniu cierpienia psychicznego i fizycznego pokrzywdzonych.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala w ocenie Sądu na przyjęcie, iż oskarżony **M. D. (2)** dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu umyślnie. Przypisany zaś oskarżonemu czyn miał charakter zawiniony. W ustalonym bowiem stanie faktycznym oskarżony mógł zachować się zgodnie z prawem i nie zachodziły żadne okoliczności, które z uwagi na osobowość oskarżonego mogłyby wpływać ograniczająco na możliwość jego zachowania się w sposób zgodny z prawem, czy też okoliczności, które wyłączałyby jego winę. Ponadto, w ocenie Sądu, przypisane oskarżonemu czyny były bezprawne, a stopień ich społecznej szkodliwości był wyższy niż znikomy.

Niewątpliwie na gruncie analizowanej sprawy należało zwrócić także szczególną uwagę na fakt, iż czyn oskarżonego został popełniony w okresie **od dnia 1 stycznia 2011 roku do dnia 20 lutego 2015 roku**. W tym stanie rzeczy, priorytetowe znaczenie miało skonfrontowanie regulacji prawnych odnoszących się do zdarzenia będącego

przedmiotem osądu, obowiązujących zarówno w chwili popełnienia czynu zabronionego, jak i w momencie orzekania. Zadaniem Sądu była zatem ocena całokształtu konsekwencji prawnych wynikających dla sprawcy z zastosowania konkurujących ze sobą ustaw. Ustawą "względniejszą dla sprawcy" w rozumieniu dyrektywy wpływającej z art. 4 § 1 k.k. jest ta ustawa, która zastosowana w konkretnej sprawie, po uprzedniej wszechstronnej ocenie całokształtu konsekwencji wynikających z zastosowania konkurujących ze sobą ustaw, przewiduje dla sprawcy najłagodniejsze konsekwencje. Decydują o tym różne kryteria, przykładowo: surowość ustawowego zagrożenia karą, okres przedawnienia, możliwość stosowania kontratypu, nadzwyczajnego złagodzenia kary, warunkowego umorzenia postępowania itp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2003 r., IV KKN 466/00, LEX nr 81200; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2004 r., III KK 125/03, LEX nr 110539; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2007 r., V KK 194/07, opubl. Prok. i Pr. 2008/1/1; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., V KK 199/05, LEX nr 176023). Podkreślić należy, iż stosowanie reguł intertemporalnych wskazanych w art. 4 k.k. jest obowiązkiem sądu i na podstawie tych reguł należy rozwiązywać kolizje wynikające z różnic uregulowań prawnych zawartych w różnych ustawach obowiązujących w chwili popełnienia czynu oraz w okresach późniejszych, aż po dzień orzekania przez sąd odwoławczy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r., II KK 297/04, opubl. Prok. i Pr. 2005/12/1).

W tym stanie rzeczy, Sąd rozstrzygając o tym, której z kolidujących ustaw w przedmiotowej sprawie należy przyznać prymat, dokonał analizy całego systemu prawnego obowiązującego w czasie popełnienia czynu (jak wyżej) oraz w czasie orzekania (**tj. w dniu 07 marca 2017 roku**), po nowelizacjach dokonanych ustawą z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), ustawą z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015, poz. 541), która weszła w życie w dniu 18 maja 2015 roku, oraz ustawą z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 z późn. zm.). Powyższa analiza całokształtu unormowań prawnych, które zostały wprowadzone w wyniku nowelizacji kodeksu karnego z dnia 06.06.1997 r. przesądza o zastosowaniu ustawy obowiązującej poprzednio, przed zmianami dokonanymi wyżej opisanymi ustawami.

W związku z powyższym Sąd uznał **M. D. (2)** za winnego popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 20 lutego 2015 roku.

Przy wyborze rodzaju i rozmiaru kary Sąd baczyl, aby była ona adekwatna do stopnia winy sprawcy, stopnia społecznej szkodliwości czynu przez niego popełnionego, jak również współmierna do wagi i okoliczności popełnionego czynu oraz do stopnia naruszonych przez oskarżonego dóbr prawnie chronionych. W związku z tym, przy wymiarze oskarżonemu kary, Sąd uwzględnił czasokres przestępnego działania oskarżonego względem żony i syna oraz fakt, iż przebieg awantur nie był drastyczny (jakkolwiek szczególnie nagannie należy ocenić stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej względem małoletniego, bezbronnego dziecka). Zważyć też należy, że w stosunku do żony i syna oskarżony dopuścił się przestępstwa jednocześnie w dwu przewidzianych formach, tj. znęcania psychicznego i fizycznego. Okolicznością obciążającą działającą na niekorzyść oskarżonego jest uprzednia karalność (jakkolwiek za czyn innego rodzaju – skierowany przeciwko mieniu) oraz fakt, że znęcał się on nad osobami mu najbliższymi. Sąd uwzględnił także, że swoim zachowaniem oskarżony wytworzył atmosferę strachu przed nim, poczucie braku bezpieczeństwa i stres u najbliższych mu w istocie osób.

Wymierzając karę **M. D. (2)** Sąd uznał, że karą, która w sposób należyty spełni pokładane w niej cele w zakresie prewencji indywidualnej oraz w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, a jednocześnie będzie adekwatną do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu jest kara 1 roku pozbawienia wolności. Sąd miał na uwadze, że zgodnie z obowiązującym postulatem w zakresie wymiaru kar, wymierzenie kary bezwzględnej winno być ostatecznością. Zdaniem Sądu, na gruncie przedmiotowej sprawy żądanie oskarżyciela publicznego wymierzenia kary izolacyjnej jest wręcz absurdalne. Z całą mocą podkreślić należy, iż kara pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania powinna być orzekana w tych tylko sytuacjach, gdy wymierzenie kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania nie będzie w odniesieniu do konkretnego oskarżonego wystarczające do spełnienia wobec niego celów kary. Tymczasem, w ocenie Sądu zachodzą podstawy do zastosowania powyższej zasady wobec oskarżonego, albowiem Sąd postawił wobec **M. D. (2)** pozytywną prognozę kryminologiczną uznając, że cele kary

zostaną wobec niego spełnione w przypadku warunkowego zawieszenia orzeczonej kary. Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał, że jedyną adekwatną karą jest kara pozbawienia wolności o charakterze nieizolacyjnym na wskazanym poziomie i na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu ustalając 3 – letni okres próby.

W ocenie Sądu kara zasadnicza, w postaci kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, jest karą adekwatną do stopnia zawinienia i znacznej społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego **M. D. (2)** czynu, przede wszystkim zaś umożliwi wdrożenie wobec oskarżonego poczucie obowiązku przestrzegania w przyszłości norm prawnych.

Na podstawie art. 73 § 1 k.k. Sąd oddał oskarżonego **M. D. (2)** w wyznaczonym okresie próby pod dozór kuratora uznając jednocześnie, iż instytucja ta będzie skutecznym narzędziem nadzoru nad oskarżonym, gdyż zdaniem Sądu istnieje potrzeba stałej kontroli umożliwiającej Sądowi wgląd w przebieg okresu próby, zdyscyplinuje oskarżonego i zachęci go do przestrzegania porządku prawnego, a ponadto kontakt z kuratorem ma na celu ułatwienie oskarżonemu przestrzeganie porządku prawnego.

Na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z § 2 ust. 1, 2 i 3, § 14 ust. 2 pkt 3, § 19 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. P. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w T., a ustanowionego w charakterze kuratora dla reprezentowania małoletniego pokrzywdzonego A. D. tytułem wynagrodzenia kwotę 826,56 złotych.

W oparciu o treść art. 624 § 1 k.p.k. Sąd zwolnił oskarżonego **M. D. (2)** od opłaty, zaś wydatkami poniesionymi w sprawie obciążył Skarb Państwa. W ocenie Sądu, zważywszy na fakt, iż rodzina oskarżonego od lat boryka się z problemami finansowymi i przez wiele lat korzystała z pomocy materialnej instytucji publicznych, zaś oskarżony ma na utrzymaniu żonę i dwoje małoletnich dzieci, uiszczenie kosztów sądowych byłoby dla niego, a w szczególności dla jego najbliższych zbyt uciążliwe.